

# Workshops vid införandet av 'samtal vid allvarlig sjukdom'

Helene Reimertz, Överläkare, Utvecklingsledare; Anna Sandgren, Leg. Sjuksköterska, Docent, Vetenskaplig ledare

## Frågeställning

Hur kan workshops genomföras vid införandet av samtal vid allvarlig sjukdom?

## Bakgrund

Samtal vid allvarlig sjukdom är ett nytt begrepp inom palliativ vård som finns beskrivet i såväl 'Nationellt vårdprogrammet palliativ vård' som i 'Personcentrerat och sammanhållet vårdförloppet palliativ vård'.

Samtalsguide – Samtal vid allvarlig sjukdom	
Tänk på: Ge endast information som patienten vill ha. Lyssna in patientens svar. Tillåt tystnad. Bemöt känslor.	
SAMTALSFLÖDE	FÖRSLAG PÅ FRASER
<b>Inled samtalet</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Prata om fortsatt vård nu och framåt</li><li>Vad som är viktigt för patienten</li><li>Något annat</li><li>OK med patienten</li></ul>	Vi träffas idag för att prata om din fortsatta vård. Det vore bra om vi kan prata om hur din sjukdom är nu och hur den kan ändra sig framåt. Vad som är viktigt för dig. Vad tänker du om att prata om det? Är det något annat som du vill prata om i dag? Då föreslår jag att vi tar det i den här ordningen... är det ok för dig?
<b>Pejla in patientens nuläge</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Patientens förståelse av sin sjukdom</li><li>Vad får patienten att må bra</li><li>Vad är viktigt för patienten</li></ul>	Vill du berätta hur du själv tänker kring din sjukdom nu? Vad får dig att må bra i vardagen? Vad är viktigt för dig just nu? Vid tidigare svåra perioder i ditt liv, vad har gett dig styrka/energi/kraft/orke?
<b>Utforska patientens tankar om framtiden utifrån två perspektiv</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Hoppas på det bästa</li><li>Förbereda för det värsta</li><li>Oro och rädslor</li><li>Behov av information om sjukdomens förlopp</li><li>Vårdens inriktning</li><li>Familj</li><li>Talesperson</li><li>Erbjud Familjeguide</li></ul>	Kan vi byta fokus och prata en stund om framtiden utifrån två perspektiv. Att hoppas på det bästa och förbereda för det värsta. Vad tänker du om att prata om det? Vad hoppas du på? Vad skulle det betyda för dig om det blev så? Om vi också ska förbereda på det värsta – vad tänker du är det värsta som kan hända? Är det något du är orolig för? <b>Lära</b> Vill du veta hur jag tänker om din sjukdom nu och framåt? Ingen kan veta säkert, men jag tänker... Ta vara på tiden och vänta inte om det finns något som behöver bli sagt eller gjort. <b>Spjelskåpa</b> Vill du veta hur jag tänker om din hälsa nu och framåt? Har du behov av mer information om din sjukdom? Finns det någon vård som du inte vill ha? Är det något som är särskilt viktigt för dig att kunna göra? Har du pratat med din familj om detta? Om du får svårt att föra din egen talan, vem skulle göra det åt dig?
<b>Avsluta samtalet</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Sammanfatta</li><li>Försäkra om fortsatt vård</li><li>Ge förslag till planering</li><li>Be patienten sammanfatta</li></ul>	Jag har hört dig säga att... är viktigt för dig. Stämmer det? Vi kommer att fortsätta följa dig och vi ska göra det vi kan för dig. Utifrån det vi pratat om och vad vi vet om din sjukdom, så föreslår jag att vi... Låter det ok? Vill du sammanfatta vad du tar med dig från vårt möte i dag?
<b>Dokumentera samtalet</b> Komunicera med vårdteamet	

## Metod

I Region Kronoberg har vi arbetat med att införa samtal vid allvarlig sjukdom sedan 2017 inspirerade utifrån en modell från Ariadne Labs, Boston. Vi har nu anpassat metoden för att möjliggöra en bredare implementering och därför utformat workshops. Under perioden oktober 2023 till januari 2024 genomfördes totalt sex workshops på medicinkliniken på sjukhusen i Växjö och Ljungby. Totalt deltog 24 läkare och 50 sjuksköterskor från avdelningar och mottagningar i grupper om 8-19 personer.

## Resultat

Workshopen var indelad i tre teman.

### Samtal vid allvarlig sjukdom

- Vad, varför och hur "Samtal vid allvarlig sjukdom"
- Vem är jag i mötet med patienten?

### Samtalsguiden

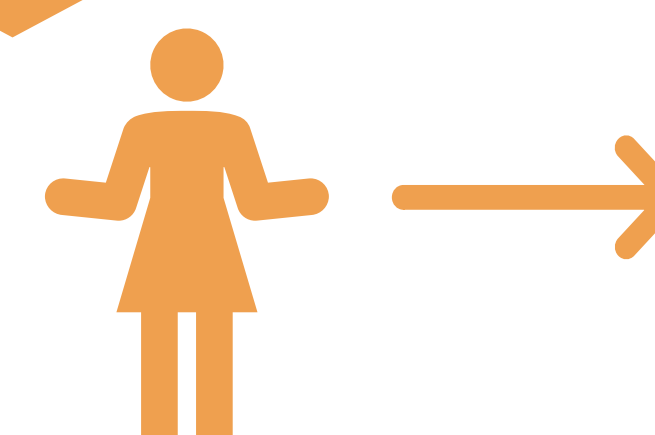
- Reflektion och genomgång av samtalsguide. Samtalets innehåll/flöde och fraser. Rollspel två och två.

### Arbetsättet

- Inventera nuläge - hur ser det ut hos oss? Vilka patienter ska vi erbjuda dessa samtal?
- Hur ska vårt arbetssätt se ut? Hur ska vi dokumentera?
- Vad och hur behöver vi följa upp och utvärdera?

**Sammanfattningsvis:** Guiden upplevdes som ett bra stöd. Att få reflektera kring egna behov, rädslor och strategier i samtalen lyftes som viktigt.

Läs mer om Samtal vid allvarlig sjukdom här!



## Konklusion

Vi ser en större beredskap, vilja och nyfikenhet i verksamheten nu jämfört med när vi började implementera dessa samtal 2017.

Genom workshops har vi skapat förutsättningar för nå ut till fler. Implementeringen pågår med uppföljning och utvärdering. Workshops kan även inkludera andra professioner i teamet.

Vikten av ledningens engagemang kan inte nog understrykas.